
Tips voor duurzaam en circulair inkopen

Hoe neem je duurzame en circulaire uitgangspunten mee in je project en in een aanbesteding? Vaak wordt er bij de voorbereiding van een aanbesteding op de checklist al snel een kruisje gezet bij 'geen kansen voor duurzaamheid'. Zonde, want het is goed mogelijk om dit aspect eenvoudig en effectief in projecten mee te nemen.

Bij de term duurzaam inkopen wordt vaak gedacht aan de toepassing van EMVI/BPKV-criteria (Economisch Meest Voordelige Inschrijving en Beste Prijs-Kwaliteit-Verhouding) tijdens de aanbesteding voor de realisatiefase. Daarmee zijn zeker stappen te zetten. Maar er blijven dan ook kansen onbenut. Juist in het voortraject zijn de grote klappers te maken. Bijvoorbeeld door het toevoegen van meerwaarde aan de omgeving door extra bij te dragen aan klimaatadaptatie of door het bewust beperken van de ingrepen in een project. Een robuuste oplossing is ook een vorm van duurzaamheid. Maar is die met het oog op toekomstige

Juist in het voortraject zijn de grote klappers te maken

technologische ontwikkelingen echt nodig? Telt dan het beperken van het materiaalgebruik en energie nu niet zwaarder? Dit zijn bestuurlijke keuzes en geen zaken waar een inschrijver op een contract (nog) invloed op mag uitoefenen. Met de onderstaande tips krijgt duurzaamheid op het juiste moment de aandacht in het project en in het aanbestedings-traject.

1 AANPAK DUURZAAM GWW

De instrumenten uit de Aanpak Duurzaam GWW (onder andere Omgevingswijzer en Ambitieweb) bieden een goed houvast om duurzaamheid op bestuurlijk niveau bespreekbaar te maken. Het bestuur wordt in de gelegenheid gesteld bewuste keuzes te maken over duurzaamheid in het project. De instrumenten kunnen ook gebruikt worden om doelstellingen uit de nieuwe omgevingsvisies in projecten in te bedden. Het is verstandig om als organisatie een gemeenschappelijk beeld te krijgen bij de ingevulde waarden. Wanneer draagt een project positief of negatief bij? En wanneer vindt de organisatie dat een bepaald niveau in het ambitieweb bereikt is?

2 TELKENS OPNIEUW KIJKEN

Kijk in elke projectfase opnieuw waar extra's te behalen zijn en hoe eerdere afspraken ingebed kunnen worden. Een overdrachtdossier helpt daarbij. Niet alleen verandert per fase het detailniveau van de mogelijke maatregelen, er is ook sprake van veranderingen in beleid en technologische ontwikkelingen. Smart Mobility als middel om fysieke aanpassingen aan wegen te voorkomen of te beperken is daar een voorbeeld van.

3 VASTLEGGEN IN EISEN OF BINDEND ONTWERP

Het vastleggen van (functionele) duurzame eisen in een contract of eventueel in een bindend ontwerp is de goedkoopste en meest zekere manier om een project (over de volle breedte) duurzamer te maken. Het biedt ook de beste garantie dat duurzame stappen worden bereikt op die onderdelen of objecten waar de organisatie het grootste belang aan hecht.

4 FOCUS OP SELECTE DUURZAAMHEIDSCRITERIA

Naast de vastgelegde eisen ontstaat er ruimte om die onderdelen waar partijen echt onderscheidend op kunnen zijn te waarderen in de EMVI/BPKV-criteria. Kies daarbij voor maximaal drie duurzame subcriteria om nivellering te voorkomen. Uit diverse projecten is gebleken dat de CO₂-*footprint* of MKI waarde (Milieu Kosten Indicator, CO₂-*footprint* en MKI zijn beide te berekenen met DuboCalc) goed ingezet kunnen worden. Bij het project N329 Weg van de Toekomst van de gemeente Oss en de provincie Noord-Brabant is door het sturen op het beperken van de CO₂-emissie zelfs een reductie van 60 procent bereikt.

5 BETREK SPECIALISTEN BIJ DUURZAAM INKOPEN

Duurzaam inkopen is niet alleen de verantwoordelijkheid van de inkoopafdeling binnen een organisatie. Specialististen bepalen veelal de technische kaders en daarmee de ruimte voor innovaties. Duurzame innovaties zijn het vliegwiel om duurzaamheidsambities te bereiken. Met het vrijlaten van enkele eisen kan al sprake zijn van verrassende oplossingen en zelfs wereldprimeurs. Het project N605 Gemert

◀ De Weg van de Toekomst, ofwel de N329 bij Oss. (foto: wUrck architectuur stedenbouw landschap BV)

Noord-Om van de provincie Noord-Brabant, waar ik als projectmanager vanuit Movares en contractmanager vanuit de provincie bij betrokken was, is hiervan een sprekend voorbeeld. Met een 3D-geprinte fietsbrug en een ingeschoven rotonde heeft de opdrachtnemer mooie innovaties in de praktijk gebracht.

6 DEEL SUCCESSEN

Enthousiasmeer collega's door te wijzen op de zaken die al bereikt zijn. Onbewust zijn we al jaren bezig met het verkleinen van kringlopen. Dat zijn de eerste stappen op weg naar een circulaire economie. Denk aan het overlagen van asfalt (*refurbish*), hergebruik van materialen (*remanufacture*) en sturen op een neutrale grondbalans (*re-use*). Het betere is de vijand van het goede. Begin gewoon en deel successen!

7 WEES REALISTISCH!

De overgang naar een circulaire economie is een transitie. Een proces waarbij rekening gehouden moet worden met de bestaande objecten en omgeving. En met de lange levensduur van veel objecten in de openbare ruimte! Denk bij materiaalkeuzes wel aan herbruikbaarheid in de toekomst in brede zin door te ontwerpen met materialen zonder schadelijke toevoegingen, door *state of the art* toepassingen die veelal beter aansluiten op toekomstige ontwikkelingen en door het effect van maatwerk op de herbruikbaarheid mee te wegen. ●

WEBSITES

www.dubocalc.nl
www.movares.nl